

Henri van Zanten

Henri (Hans) van Zanten is geboren op 3 februari 1918 in Zeist. Hij werd in zijn jeugd Hans(je) genoemd.

Op school blonk hij niet zo uit schrijft zijn vader in de levensgeschiedenis van zijn zoon die in het archief van het NIOD te vinden is. Waar hij het wel enorm naar zijn zin had volgens zijn vader was scouting. Op zijn achtste werd hij welp bij de Akela A. Stuivinga van groep 1 in Zeist. Groep 1, De Bison, werd opgericht op 21 april 1911. In 1916 werd door prins Hendrik de eerste vlag uitgereikt. In 1928 op 26 november worden de welpen opgericht onder de naam: Welpenhorde I afdeling Zeist. Hans zat dus bij de eerste lichtung welpen.

Zijn vader schrijft; *“Hij stond ermee op en ging ermee naar bed. Ik mocht hem helpen bij het ontwerpen van een nieuwe Totempaal, allerlei geschilde stokken en andere attributen, benodigd voor het Zaterdagse spel. Wel te verstaan dat ik de grootere knutseleigenschappen bezat, maar hij mij als ontwerper en architect goed onder de duim hield. Ik kan U zeggen, dat het voor vader en zoon beide een vrolijke tijd was. Vooral als hij met de boodschap thuiskwam, dat Akela de totem prachtig had gevonden.”*

In 1929 sloot Hans de basisschool af en gaat hij nog een jaar naar een jongensschool van de Broedergemeente, als voorbereiding voor de middelbare school. In 1930 ging hij naar het Zeister Lyceum (HBS) dat hij in 1935 afrondde. Daar ontstond het idee om zijn land te gaan dienen, in Indië, dat was toen al zeker. Uiteindelijk ging hij naar de K.M.A., de officiersopleiding in Breda.

Op 7 september 1939 trouwde hij met zijn lief Johanna (Jopie) van der Hoeven (4 mei 1918, Djokjakarta). Bij het huwelijk wordt duidelijk dat zij ook bij Scouting zat. De vader van Hans schrijft; *“Kabouters hielden haar met bloemen versierde stokken als een haag omhoog toen haar Oehoe, van wie ze eenige dagen tevoren afscheid hadden genomen, de Raadhuistrappen op schreed. Want ook de bruid had een plaats ingenomen in 't Zeister Padvindstersleven en hier was het keerpunt tussen het verleden en de toekomst”*

Eind september werd Hans uitgezonden naar Nederland-Indië en Jopie ging mee. Hans werd geplaatst in Magelang, en het getrouwde stel ging er wonen in het huis wat ze werd toegewezen. Op 24 september 1940 werd in het ziekenhuis van Magelang hun dochtertje geboren, dat ze Marjolijne noemden. Vervolgens werd Hans en zijn gezin (op 21 februari 1941) overgeplaatst naar Atjeh, iets wat hij heel graag wilde (volgens zijn vader geïnspireerd door de boeken die hij las over de oude Atjehhelden, van Van Heutz, Cristoffel, Swart, e.d.)

Op 8 december 1941 werd Japan de oorlog verklaard. De spanning nam toe en dat was ook te merken aan de opdrachten die Henri kreeg, keer op keer verplaatste hij naar andere plaatsen in Atjeh. Jopie kon hem slechts af en toe zien. Op 9 maart 1942 ontmoetten zij elkaar nog in Medan, terwijl Jopie op weg was naar Brastagi, waar zij voorlopig met het kind een toevlucht zou zoeken. Dit is de laatste avond geweest, dat ze elkaar in vrijheid ontmoet hebben. Zijn vader schijft; *"Hij was zeer ernstig dien dag, vertelde zijn vrouw ons. Wij zagen terug op alles wat we genoten hadden en hij wees haar op de ernst van hun afscheid. "In 't vervolg gaat mijn soldatenplicht en eer boven alles", zei hij, "en jij en Marjo op de tweede plaats"."*

Jopie ging wonen in Brastagi, waar ze van 9 maart tot 6 april in een pension woonde en op 16 april door de Japanners werd geïnterneerd in de Plantersschool. Zij verbleef er van 16 april 1942 tot 13 Juli 1945, toen alle bewoners werden overgeplaatst naar Kamp Aek Pamienke III.

Op 11 maart 1942 vielen de Jappen Sumatra aan. Zij landden op de Oostkust en stoten door. Op 28 maart 1942 gaf Generaal Overakker bevel tot overgave, 17 dagen na de inval op Sumatra. Capitulatie van de Nederlandse troepen in Atjeh gebeurde echter niet collectief. Groepen militairen capituleerden, andere besloten weerstand te blijven bieden. Zo ook twee groepen, van kapitein Dormolen en die van eerste luitenant Henri van Zanten. Dormolen besloot naar Zuid-Sumatra uit te wijken; hij had nog slechts vijf man bij zich toen hij zich, voortdurend door Japanse patrouilles opgejaagd, op 24 april in Pematang Siantar aan de Japanners overgaf. Van Zanten, die de organisatie "Bloed en Trouw" oprichtte, wist veel langer in vrijheid te blijven.

Hij trok samen met één Europese sergeant Andringa en één Ambonese sergeant Kalatu en ruim zeventig inheemsen (Timorezen, Ambonezen en een aantal inheemse dragers) naar een bosbivak, enkele tientallen kilometers ten noorden van Takingeun. Om ontdekking te bemoeilijken en de foerage te vereenvoudigen verdeelde Hans de mensen van zijn organisatie over verschillende plantages; een van die cultuurondernemingen was Redelong. Hans en zijn staf hadden hun bosbivak op de hellingen van de berg Kanis, niet ver van Redelong. Het bivak werd ook wel "Kanis" genoemd. De bijnaam van Henri was Anak Matjan (Tijgerjong).

Eind 1942 kwamen de Japanners de groep van Van Zanten op het spoor. Zij arresteerden en mishandelden eind november veertien oud-KNIL militairen voor de kazerne te Takengon. De soldaten werden aan palen vastgebonden en vreselijk gemarteld om de schuilplaats van Hans te weten te komen. Daarnaast werden zelfs bekende olifantenjagers op het spoor van Hans en de zijnen gezet. Eind december 1942 werd sergeant Kalatu, die als boodschapper dienst deed, gevangen genomen. Ondanks ernstige foltering bleef hij zwijgen.

In januari 1943 werd sergeant Andringa, die niet meer verder kon trekken vanwege dysenterie, gearresteerd. Op 10 maart 1943 viel Hans zelf met vijf inheemse marechaussees in een hinderlaag. Hun lot was onmenselijk.

Nog een keer zag Hans zijn vrouw Jopie, in die maand. Jopie werd met haar dochter uit Brastagi gehaald en naar Medan gebracht, waar ze plotseling tegenover haar toen gevangen

man kwam te staan. Ze mocht hem daar tien minuten (onder toezicht) spreken en werd daarop weer weggeleid.

Op 19 augustus werden te Fort de Kock, de beide onderofficieren ter dood gebracht en op 25 oktober 1943 was het de beurt aan Van Zanten. Na een grote razzia werden ook andere groepen opgerold en vonden adjudant-onderofficier A.W. Ledoux, sergeant Berghahn en opzichter der genie Van Haelen de dood. De laatste groep viel in mei 1944 in Japanse handen.

In 1950 werden in Tandjonggadai, nabij Bukit Tinggi (Fort de Kock), graven en massagraven van door de Japanners geëxecuteerde oorlogsslachtoffers gevonden. Men was in staat de stoffelijke overschotten van generaal R. Overakker, Gosenson, reserve kapitein G.J. Boekenoogen en eerste luitenant Hans van Zanten te identificeren. Zij werden herbegraven op het Ereveld Antjol.

Voor zijn activiteiten als leider van de Guerrillagroep Van Zanten, opererend te Sumatra, Atjeh en Takengon ontving hij (postuum) de Verzetsster Oost-Azië 1942-1945.

Meer informatie

[Weest paraat; officieel orgaan van de Nederlandsche Padvindes, jrg 16, 1932, no. 9, 1932 » 1932-10 - Pag. 8 | Delpher](#)

[Verzetsstrijders Nederlands-Indië \(geni.com\)](#)

[Verzetsster Oost-Azië 1942-1945 - Wikipedia](#)

[Zanten, H. van | Onderscheidingen | Defensie.nl](#)

[Nederlandse Ridderorden en Onderscheidingen](#)

['Joyce in Lunteren, 1956' | Java Post](#)

[Zoeken in Indische kamparchieven - Indischekamparchieven](#)

[De Nederlandse Krijgsmacht - 1942-1945. Verzetsgroepen tijdens de bezetting van](#)

[Nederlands-Indië door Japan](#)

[400 Indische Collectie \(NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies\) - NIOD \(archieven.nl\)](#)

[Henri van Zanten \(oorlogsgravenstichting.nl\)](#)

[Henricus van Zanten | Erelijst van Gevallenen 1940-1945](#)

[Zanten, van, Henri - TracesOfWar.nl](#)

[Scoutinggroep De Bison - Scoutpedia.nl \(scoutwiki.org\)](#)

[» groep Scoutinggroep De Bison – Scouting in Zeist](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.